

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної
науково-практичної конференції

**«МЕНЕДЖМЕНТ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ»**

19 травня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Science and research institute of social and economic development (Чехія)
Leibniz institute of agricultural development
in transition economies (Німеччина)
International centre for enterprise and sustainable development (Гана)
ISMA University (Латвія)
Administration of the universidad Carlos III de Madrid (Іспанія)
School of marketing, UNSW business school UNSW Sydney (Австралія)
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»

19 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 005 «20»
М 50

Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 1310 с.

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

О.А. Галич, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

М.В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Viktorii Riashchenko, Dr.oec., Prof., Expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science, Riga, Latvia,

Emmanuel Kwesi Boon, Prof., Director of International Affairs International centre for Enterprise and Sustainable Development (ICED), Accra, Ghana,

Vladimir Melnyk, Dr., Associate Professor of Marketing Department of Business Administration University Carlos III of Madrid

Д.В. Дячков, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

І.П. Потапюк, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

5. Модернізація матеріально-технічної бази аграрних підприємств : монографія / [Захарчук О. В., Войтюк В. Д., Моголова М. М. та ін.] ; за ред. О. В. Захарчука та В. Д. Войтюка. Київ – Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2019. 305 с.

О.В. Климчук, д.е.н., професор
Донецький національний університет імені Василя Стуса

УПРАВЛІНСЬКІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ БІОПАЛИВНОГО ВИРОБНИЦТВА В АПК УКРАЇНИ

Сучасні виклики вимагають перегляду стратегії розвитку паливно-енергетичного комплексу держави, впровадження інноваційних розробок з використання біопалива та широке застосування існуючої і спеціально вирощеної біомаси. Ці процеси дають змогу знизити залежність України від імпортованих енергоносіїв, а також, поряд з екологічною рівновагою агроекосистеми, забезпечують скорочення питомого споживання викопних енергоресурсів [1, 2].

Перед аграрним сектором нагальним завданням, виступає виробництво щонайбільшої кількості рослинницької продукції за якомога менших витрат ресурсів. При цьому допускається, що існуючі проблеми нашої економіки – інфляція, бюджетні дефіцити, безробіття, забрудненість навколишнього середовища – є похідними від неефективного використання ресурсів, зокрема енергетичних. Для успішного розвитку галузі рослинництва й поліпшення її конкурентних переваг необхідно здійснити цілу низку організаційно-технічних заходів, які тісно переплітаються з природно-кліматичними ресурсами, а також протидіяти негативним тенденціям переходу до монопродуктивного типу організації виробничого процесу [3].

Безсистемне використання агроресурсного потенціалу країни мають катастрофічні наслідки: площа змитих ґрунтів – 10,2 млн га, а ерозійно-небезпечних – 17,0 млн га; загальна площа кислих ґрунтів становить 8,4 млн га, а засолених і солонцюватих – 4,0 млн га. Під радіоактивним забрудненням знаходиться територія понад 4,6 млн га, а близько 20 % земель сільськогосподарського призначення мають надмірний вміст

важких металів [4]. Окреслена ситуація продовжує погіршуватися, а тому налагодження науково обґрунтованого вирощування біоенергетичних культур на вказаних територіях для виробництва різних видів біопалива в Україні виступає одним із пріоритетних шляхів вирішення піднятої проблеми.

По суті в галузі рослинництва складається парадоксальна ситуація, яка полягає у тому, що на основі фотосинтетичної діяльності та інших невичерпних ресурсів отримується відновлювана енергія у вигляді вирощеного врожаю основної і побічної продукції, але водночас ця галузь характеризується одними із найбільш ресурсовитратними та екологічно небезпечними показниками діяльності для навколишнього середовища [5]. Однобічний, здебільшого хімічно-техногенний, напрям здійснення інтенсифікації галузі рослинництва відзначається своєю безперспективністю. Інтеграція України у світову економіку зумовлює те, що стратегія розвитку АПК має бути спрямована на формування продуктових ринків і галузей виробництва, які б відповідали принципам ефективного їхнього функціонування, забезпечення пріоритетного розвитку національного сільського господарства тощо. В результаті цього, за значної залежності економіки від імпортованих енергоресурсів вагомим потенційним ресурсом на внутрішньому ринку виступає енергетична біосировина.

Раціональне використання потенціалу продуктивності нових сортів і гібридів біоенергетичних культур є важливим фактором у вирішенні проблеми формування потужної сировинної бази для зростання конкурентоспроможності виробництва біопалива. Розширення площ під біоенергетичними культурами можна розглядати як свого роду сортозаміну, що є одним із маловитратних агротехнічних заходів. Сучасні сорти (гібриди) як засіб виробництва, поряд із технологією, виступають впливовим вектором ефективного використання орних земель, формуючи їхню потенційну віддачу залежно від отриманого рівня продуктивності. Також одним із вагомих аспектів здійснення інтенсифікації системи виробництва біомаси біоенергетичних культур виступає сівозміна, організаційно-економічні заходи якої спрямовані на максимальне використання потенціалу продуктивності сучасних сортів і

гібридів у відповідній агроєкосистемі.

Отже, показники економічної ефективності застосування інтенсивних технологій вирощування біоенергетичних культур доводять, що в нинішніх умовах господарювання є невикористані резерви підвищення конкурентоспроможності галузі рослинництва як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях, що потребують незначних капіталовкладень, де основою виступає сівозмінний фактор. Цей елемент технології характеризується одним із найдавніших організаційних і агротехнічних заходів у галузі рослинництва, який не втратив своєї актуальності й на сучасному етапі розвитку. Розробка науково обґрунтованої сівозміни має бути одним із класичних прикладів взаємодоповнюючого співвідношення галузей, коли одна або декілька сільськогосподарських культур позитивно впливають на підвищення їхніх рівнів урожайності та загальну продуктивність сівозміни, що в підсумку дасть змогу досягти енергетичної автономності агропромислового виробництва. Освоєна сівозміна є головним економічним показником у нарощуванні виробництва продукції рослинництва та формуванні сировинної бази у процесі виробництва біопалива, і цей потужний фактор під силу освоїти всім землекористувачам, враховуючи кон'юнктуру аграрного ринку.

Список використаних джерел:

1. Роїк М. В., Курило В. Л., Гументик М. Я., Квак В. М. Енергетичні культури для виробництва біопалива. *Наукові праці ПДАА. Енергозбереження та альтернативні джерела енергії: проблеми і шляхи їх вирішення*. Т. 7(26). Полтава, 2010. С. 12–17.
2. Климчук О.В. Специфіка розвитку галузі рослинництва та особливості формування сировинної бази для виробництва біопалив в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. Вип. № 6 (22). С. 24-37.
3. Климчук А. В. Экономико-организационные основы разработки севооборотов для формирования сырьевой базы при производстве биотоплива. *Сб. науч. тр. Сельское хозяйство – проблемы и перспективы: Экономика (вопросы аграрной экономики)*. Т. 34. Беларусь: Гродно ГГАУ, 2016. С. 118–126.
4. Довідник з агрохімічного та агроєкологічного стану ґрунтів України / за ред. Б. С. Носка, Б. С. Прістера, М. В. Лободи. Київ: Урожай, 1994. 333 с.
5. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: Монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.

<i>А.О. Гуторов</i> ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ВІДНОСИН В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	769
<i>О.В. Захарчук</i> МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	771
<i>О.В. Климчук</i> УПРАВЛІНСЬКІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ БІОПАЛИВНОГО ВИРОБНИЦТВА В АПК УКРАЇНИ	774
<i>О.О. Лемішко</i> НАПРЯМИ ЗАЛУЧЕННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ ПІСЛЯВОСННОЇ ВІДБУДОВИ АПК УКРАЇНИ.....	777
<i>І.Г. Миколенко</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	781
<i>Л.В. Молдаван</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ СІЛЬГОСП УГІДЬ – ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИКЛИК ХХІ СТОЛІТТЯ.....	784
<i>В.М. Нагаєв, С.В. Кускова</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ HR-МЕНЕДЖМЕНТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	788
<i>О.Л. Попова</i> CROSS-COMPLIANCE ЄС ЯК ІНСТРУМЕНТ АГРОЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ПОВОСННИЙ ПЕРІОД В УКРАЇНІ	791
<i>Б.О. Сидорук, Т.С. Ящук</i> ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В СИСТЕМІ ЗБАЛАНСОВАНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	794
<i>О.М. Таран-Лала, А.В. Шевцов</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ	796
<i>А.Д. Чикуркова</i> РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ	799
<i>Д.С. Арчибісова</i> ТУРИЗМ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ	802